

Luonnos Hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ja terveydenhuoltolain 54 ja 57 §:n muuttamisesta

Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta Hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ja terveydenhuoltolain 54 ja 57 §:n muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettua lakia ja terveydenhuoltolakia. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa muutettaisiin hyvinvointialueen järjestämisvastuuseen ja johtamiseen liittyvää sääntelyä sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen hankintaan liittyvää sääntelyä. Terveydenhuoltolaissa muutettaisiin vastaavan lääkärin vastuisiin ja tehtäviin liittyvää sääntelyä sekä sääntelyä koskien hyvinvointialueen menettelyä tilanteessa, jossa hoidon lakisääteiset enimmäisajat ovat vaarassa ylittyä

Tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan hyvinvointialueiden mahdollisuuksia valita järjestämisvastuullaan olevien sote-palvelujen tarkoituksenmukaisin toteutustapa on parannettava. Ohjelman tavoitteena on purkaa lainsäädännöstä monituottajuuden esteitä, ja siten lisätä hyvinvointialueiden mahdollisuuksia järjestää palveluita tehokkaalla ja ennen kaikkea alueiden asukkaiden näkökulmasta laadukkaalla, vaikuttavalla ja kustannustehokkaalla tavalla.

Hyvinvointialueen riittävään omaan palvelutuotantoon liittyvää sääntelyä on hallitusohjelman mukaan arvioitava ja tarvittaessa kevennettävä. Sääntelyn tulee mahdollistaa hyvinvointialueiden tarkoituksenmukainen toiminta ja yhteistyö, myös yhtiömuodossa, eikä sääntely saa luoda keinotekoista estettä palvelujen hankkimiselle yksityiseltä palveluntuottajalta, kolmannelta tai neljänneltä sektorilta.

Hallitusohjelmassa todetaan lisäksi, että sote-järjestämislain 12 §:ssä säädetyistä päivityksen hankinnan kiellosta soveltuvissa päivitystoiminnoissa ja niin kutsutusta virkalääkärivaatimuksesta hoidon tarpeen arvioinnissa luovutaan perustuslain ja potilasturvallisuuden mahdollistamissa rajoissa. Hallitusohjelman mukaan myöspalveluseteliä koskevaa sääntelyä täsmennetään.

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on parantaa hyvinvointialueiden mahdollisuuksia toteuttaa järjestämisvastuunsa edellyttämä palvelujen tarkoituksenmukainen tuotantorakenne. Esityksellä poistetaan eräitä palvelujen hankintakieltoja sekä selkeytetään hyvinvointialueen riittävään omaan palvelutuotantoon liittyvää sääntelyä ja siten mahdollistetaan hyvinvointialueille aiempaa laajempi liikkumavara palvelutarpeeseen vastaamisessa hyvinvointialueen parhaaksi katsomalla palvelujen tuotantorakenteella.

Esityksen tavoitteena on myös selkeyttää hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon johtamiseen liittyvää sääntelyä. Ehdotuksen mukaan hyvinvointialueen johtamisessa sekä sen toiminnan ohjauksessa ja valvonnassa olisi oltava lääketieteen, sosiaalitieteiden ja hoitotieteen asiantuntemusta. Osana johtamiseen liittyvää kokonaisuutta selkeytettäisiin myös hyvinvointialueen vastaavan lääkärin lainsäädännöllistä asemaa

Vastausohjeet vastaanottajille

Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/8063/2025.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.stm@gov.fi tai postitse osoitteeseen:

Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33
00023 Valtioneuvosto

Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/8063/2025. Kirjaamoon sähköpostitse toimitettava lausunto pyydetään lähettämään ensisijaisesti sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus STM029:00/2025). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasyistä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon

toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunto pyydetään antamaan viimeistään 3.7.2026 klo 23.55.

Ruotsinkielinen tiivistelmä esityksestä ja pykäläluonnokset julkaistaan 27.5.2026

Valmistelijat

Hallitusneuvos Erkki Papunen, p. 0295 163 298
Lääkintöneuvos Sirkku Pikkujämsä, p. 0295 163 014

Lakimies Jutta Kastinen, p. 0295 163 119
sähköpostit muotoa etunimi.sukunimi@gov.fi

Linkit

<https://stm.fi/hanke?tunnus=STM029:00/2025>

Liitteet:

[Monituottajuus II HE-luonnos 25052026 lausuntokierros.pdf](#) - HE-luonnos

[RP till lagar om ändring av lagar om ändring av lagen om ordnande av social- och hälsovård och 54 och 57 § i hälso- och sjukvårdslagen.pdf](#) - Regeringens proposition (Propositionens huvudsakliga innehåll, viktigaste förslagen och förslag till bestämmelser)

Jakelu:

Akavan sairaanhoitajat ja Taja ry
ARENE
Coxa Oy
Eduskunnan oikeusasiamies
Elinkeinoelämän keskusliitto
Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Savon hyvinvointialue
Etelä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus
Folktinget
Hammaslääkäriliitto
Helsingin kaupunki - Helsingfors stad

HUS yhtymä
Hyvinvointiala Hali ry
Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Järvi-Suomen/Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus
Kainuun hyvinvointialue
Kansaneläkelaitos
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Kuluttajaliitto
Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT
Kymenlaakson hyvinvointialue
Kättilöliitto
Lapin hyvinvointialue
Lapsiasiavaltuutettu
Lupa- ja valvontavirasto
Länsi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Lääkäriliitto
Lääkäripalveluyritykset LPY
Mielenterveyden keskusliitto
MIELI Suomen Mielenterveys ry
Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pohjanmaan asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, Poske
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Ruotsinkielinen sosiaalialan osaamiskeskus,
Finlandssvenska Kompetenscentret Ab
Saamelaiskäräjät
Satakunnan hyvinvointialue
Sisäministeriö
Sisä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Soske
Soste
Suomen Akuuttilääketieteen yhdistys
Suomen Anestesiologiyhdistys
Suomen Erikoislääkäriyhdistys
Suomen Kardiologinen seura
Suomen Kirurgiyhdistys
Suomen neurologinen yhdistys ry
Suomen sairaanhoitajat ry
Suomen yleislääkärit ry
Super ry

Talentia ry
Tasa-arvovaltuutettu
TAYS Sydänkeskus oy
Tehy ry
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
Tietosuojavaltuutetun toimisto
UNIFI (yliopistojen rehtorit)
Valtioneuvoston oikeuskansleri
Valtiovarainministeriö
Vammaisfoorumi ry
Vanhusasiainvaltuutettu
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Yhdenvertaisuusvaltuutettu

Lausunnonantajan lausunto

Kommentit riittävää omaa palvelutuotantoa koskevista muutoksista (sote-järjestämislain 8 §)

Kommentarer om ändringar som gäller tillräcklig egen tjänsteproduktion (8 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård)

Kommentit päivystyksen palvelujen hankintaa koskevista muutoksista (sote-järjestämislain 12 §)

Kommentarer om ändringarna i anskaffningen av jourtjänster (12 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård)

Kommentit hoidon tarpeen arviointia koskevista muutoksista (sote-järjestämislain 12 b ja 15 §:t)

Kommentarer om ändringarna i bedömningen av vårdbehovet (12 b och 15 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård)

kommentit hyvinvointialueen velvollisuutta hankkia palveluja muualta koskevista muutoksista (terveydenhuoltolain 54 §)

Kommentarer om ändringar som gäller välfärdsområdets skyldighet att skaffa tjänster någon annanstans (54 § i hälso- och sjukvårdslagen)

Kommentit hyvinvointialueen johtamisessa edellytettävää asiantuntemusta koskevista muutoksista (sote-järjestämislain 8 §)

Kommentarer om ändringar i den sakkunskap som krävs för ledningen av välfärdsområdet (8 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård)

Kommentit vastaavaa lääkäriä koskevista ehdotuksista (terveydenhuoltolain 57 §)

Kommentarer om förslagen om ansvarig läkare (57 § i hälso- och sjukvårdslagen)

Muut huomiot esityksestä

Andra kommentarer om propositionen

Saario Minna
Sosiaali- ja terveysministeriö

Kastinen Jutta
Sosiaali- ja terveysministeriö